

Posudek oponenta bakalářské práce:

Název práce: **LITERÁRNÍ TVORBA TRANSSEXUÁLNÍCH OSOB
NA KOMUNITNÍCH WEBOVÝCH PORTÁLECH**

Autorka: Šťastná Jarmila

Způsob, jaký autorka zvolila pro zkoumání svého tématu, tj. analýzu a interpretaci obsahu komunitních webových portálů, považuji za vhodný. Rovněž považuji za vhodné to, že autorka se rozhodla použít určitou kombinaci obsahové analýzy a narativní analýzy. Obsahová analýza umožňuje uchopit určitá základní témata, což se může stát podkladem pro následnou narativní analýzu.

Autorka postupuje tak, že nejprve poměrně podrobně pojednává o realitách zkoumaného tématu, tj. věnuje se zde postupně řadě témat souvisejících s transsexualitou, procesem přeměny pohlaví, genderem, identitou ad. Pro nezasvěceného čtenáře se jedná o informaci užitečnou pro porozumění tomu, co je analyzováno a interpretováno v empirické části. Na druhé straně je otázkou, jsou-li všechny části empirického oddílu práce skutečně relevantní v tom smyslu, že poskytují síť srozumitelných souvislostí pro interpretaci, analýzu a následnou diskusi.

V empirické části autorka věnuje prostor problematice stylistiky a stylu. Domnívám se, že vzhledem k tomu, že jejím záměrem je uchopení osobní zkušenosti týkající se jevu, který má svůj velmi podstatný kulturní kontext, je kategorie stylu (jejíž možností je propojení toho, co je jedinečné a osobně specifické s obecností kulturního nástroje) možné považovat za velmi vhodnou. Otázkou ale je, nakolik je zde kategorie stylu textu použita spíše jen pro určité rozřídění, a nakolik jako analytická kategorie vrhající světlo na zkoumanou problematiku.

Pomocí obsahové analýzy autorka identifikuje řadu témat, a to způsobem, který považuji za vhodný a zdařilý. Identifikace těchto kategorií je do jisté míry obdobná první fázi vstupu narativní analýzy do zkoumaného textu, kdy je identifikován jakýsi „obecný scénář, tj. řada kategorií, která uchopuje zkoumaný jev co do určitých pravidelností jeho průběhu. Poté způsobem, ve kterém lze vidět určitý přechod k narativní analýze, vhodně použije „literárnější“ kategorií „námetu“. V této práci se mj. ukazuje, že kategorie námětu je kategorií

v pravém slova smyslu „narativní“, a část pohlížející na zkoumané texty skrze tuto kategorii, je v lecčemž „narativnější“, než další část, která se výslovně odkazuje k narativní analýze.

Určitou rezervu v části aplikující narativní analýzu vidím v tom, že se zde, tak jak to umožňuje narativní analýza, více nepracuje s konkrétními vybranými částmi textu. Autorka zde sice občas cituje části zkoumaných textů, většinou se však spokojuje s jejich parafrázováním. Právě tam, kde by bylo možné analyzovat konkrétní styly a stýlotvorné prostředky, by se však větší a podrobnější práce s konkrétními citovanými úseky textu hodila. Zároveň však je pochopitelné, že prostor bakalářské práce zde představuje podstatné omezení pro tento typ práce, který často vede k výrazně větší délce publikovaného textu.

Práce řeší určitý obecný problém narativní analýzy, spočívající v tom, jakým způsobem předložit zjištění, která se většinou „rýsují“ na větším prostoru postupně prováděné analýzy a interpretace. Tj. nakolik a jak lze předložit nějaká zobecnění, pravidelnosti či vzorce týkající se zkoumané problematiky. Jednou z možností by bylo zaměřit se na centrální kategorii „narativního umístování“ (positioning), tj. jakým způsobem se vyprávějící v textu „umísťují“ jako aktéři ve vztahu k jiným aktérům a působícím silám, vzhledem k určitému prostoru dosahování žádoucího a vyhýbání se nežádoucímu. Výhodou této kategorie je, že v ní lze dobře propojit osobní, mezi-osobní a sociálně-kulturní aspekty zkoumaného jevu.

Domnívám se, že v práci se podařil vytčený cíl, tj. „nahlédnout do problematiky“ související s transsexualitou a poskytnout určitý bohatý obraz. Což není vůbec málo. Práce navíc postupuje způsobem, který je originální a inspirující pro další zkoumání. Poukazuje směrem, kterým by bylo užitečné se v kvalitativním výzkumu ubírat (analýza stylů a stýlotvorných prostředků). Kategorie stylu by mohla umožnit uchopit osobní i kulturní aspekty zkoumaného jevu způsobem zakotveným v datech. Práce také splňuje formální kritéria a obsahuje všechny stanovené součásti. Jarmila Šťastná zde prokázala schopnost analýzy a interpretace, směřující k uchopení zkoumaného tématu v jeho komplexnosti. Práce splňuje kritéria uplatňovaná na tento druh publikací, a proto jí **doporučuji k obhajobě**. Práci hodnotím mezi jedna až dvě a přikláním se ke známce **výborně** (s tím, že bude přihlédnuto k výkonu na obhajobě).

V Praze 25. 5. 2012

Vladimír Chrz